

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
fminpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Villreinutvalget Rondane nord
Epost: sannes@fjellstyrene.no

Saksbehandler Eirin Berge

Vår ref. 2021/587-2 432.3

Deres ref.

Dato 25.01.2021

Delegert sak - Rondane nasjonalpark - Dispensasjon-Bruk av drone ved telling av rein - Rondane nord villreinutvalg

Delegert vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ, får Rondane nord villreinutvalg dispensasjon til å bruke drone ved gjennomføring av minimumstelling i Vulufjell-området i Rondane nasjonalpark. Bruk av drone til villreintelling er vurdert å ikke stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder i perioden 1.januar-31.mars i årene 2021-2023
- Bruk av drone skal begrenses til det som er strengt nødvendig
- Dronen skal holdes så høyt som det er mulig innenfor gjeldende regelverk for å redusere forstyrrelse av villrein
- Droneflyginga skal utføre av godkjente flygere med erfaring i bruk av drone
SNO v/ Finn Bjørnmyr skal varsles senest dagen før hvor det er aktuelt med flyvning via melding til mobilnummer 481 13 674.
- Etter hvert år skal det sendes en kortfattet rapport om hvor flygingen har skjedd, samlet omfang av flyginga og positive/negative erfaringer om bruk av drone til villreintelling.

Vi gjør oppmerksom på at dispensasjonen bare gjelder i forhold til naturmangfoldlovens § 48 . I tillegg til dispensasjonen fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. Dette er tiltakshavers ansvar.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

**Nasjonalpark
Naturreservat**

Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinnjønnin

Landskapsvernområde Døralen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Dokumenter i saken

- Søknad fra Rondane nord villreinutvalg pr epost datert 13.januar 2021.

Saksopplysninger

Søknad fra Rondane Nord Villreinutvalg:

«SØKNAD OM Å BENYTTTE DRONE VED MINIMUMSTELLING AV REIN I
VULUFJELLOMRÅDET I RONDANE NORD.

Villreinutvalget har flerårig tillatelse til bruk av fly eller helikopter ved minimumstelling av rein. Vanligvis benyttes dette også i Vulufjellområdet, som er en del av Rondane nord, men telles separat og har egne kvoter, fordi det i dag ikke lenger er utveksling mellom disse to bestandene. Vi ønsker å ha mulighet til å benytte mannskap fra Rondane sør, som kun benytter drone ved sin reinstelling. Drone blir kun benyttet når flokkene er observert fra bakken, da de ikke er egnet til å leite etter dyr. Vi ønsker å ha en back up, i de tilfeller vi ikke finner og får fotografert alle flokkene. En eventuell bruk av drone vil være en mindre forstyrrelse, da den bare blir benyttet når flokken er observert. Vi ønsker å ha mulighet til å benytte mannskap fra Rondane sør, som har god erfaring med bruk av drone ved sin reinstelling. Tellingene utføres vanligvis i Januar - mars når værforholdene tilsier det. Det søkes om flerårig tillatelse til å benytte drone som back up under reinstellingen i Vulufjellområdet i Rondane Nord.»

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneforskrift – formål

Omsøkt aktivitet er planlagt innenfor Rondane nasjonalpark. Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:

- ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,

- ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,
- sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av
- høyereliggende bjørke- og barskog,
- bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,
- ta vare på verdifulle kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Etter lov om motorferdsel i utmark (motorferdselloven) er små luftfartøy av denne type ikke omfattet av loven da motorferdelloven omfatter farkoster som er store nok til å frakte en person. I verneforskriften for Rondane nasjonalpark er det et punkt som regulerer droner, jf. § 3 punkt 7.2 «*Bruk av motor på isbor, modellfly, modellbåe o.l. er forbudt*». Denne bestemmelsen er tolket slik at den omfatter droner, jf. skriv fra Miljødirektoratet datert 6.3.2019.

Det er derfor ingen spesifisert unntaksregel for bruk av drone, og søknaden må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 og dispensasjon fra vernevedtak.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane gir ikke føringer for bruk av droner, ettersom det var en lite kjent teknologi da forvaltningsplanen ble skrevet.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vedtok i styremøte den 11. oktober 2019 en matrise for behandling av dronesøknader. Vedtaket sier at sekretariatet er delegert fullmakt til å behandle søknader om bruk av drone i henhold til matrisen. Det står videre at drone skal benyttes der alternativet er helikopter. Bruk av drone til forskning og naturdokumentasjon er vurdert i matrisen som et tiltak som kan få dispensasjon på vilkår og at det skal tas hensyn til sårbare tider og områder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 setter svært strenge krav til når en kan vurdere en eventuell dispensasjon og åpner bare for dette dersom tiltaket «*Ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig*». Begge vilkårene må være oppfylt. Det er ingen automatikk i at dispensasjon må gis dersom vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnet myndigheter spiller også inn.

Etter nml §7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet og det skal komme frem hvordan prinsippene er vurdert.

Vurdering

Når det av nml § 48 fremgår at forvaltningsmyndigheten *kan* gjøre unntak fra vernevedtaket, ligger det i dette at tiltakshaver ikke har krav på å få dispensasjon selv om tiltaket ikke er i strid med verneformålet og heller ikke påvirker verneverdiene. Dersom disse vilkårene er oppfylt skal det foretas en skjønnsmessig vurdering av om tiltaket *bør* tillates, der fordelene for tiltakshaver veies opp mot eventuelle ulemper for naturmangfoldet. Utgangspunktet for denne vurderingen er at bestemmelsen er en sikkerhetsventil som i første rekke skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I dette ligger at lista for å gi dispensasjoner fra forbudene i verneforskriften bør ligge høyt.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har behandlet flere søknader om bruk av droner og vedtok den 11.oktober 2019 i styremøte en matrise om hvordan ulike søknader om bruk av drone skal vurderes.

I brev datert 6.3.2019 fra Miljødirektoratet til nasjonalpark- og verneområdestyre og kommuner med forvaltningsmyndighet, omtales bruk av drone i verneområde blant annet:

«Ulempene og skadepotensialet med bruk av droner er vel kjent, både i forhold til friluftsliv og dyreliv. Samtidig kan bruk av droner ha stor nytteverdi, f.eks. ved bruk i naturforvaltning og ulike typer næringsvirksomhet. Dette gjelder ikke minst når bruk av droner kan redusere kjøring på barmark eller redusere bruken av fly/helikopter.

Videre er særskilt dispensasjon omtalt:

For områder med forbud mot bruk av droner kan det både for tamreindrift, saueneiering, oppsynsvirksomhet mv vurderes å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. De vurderingene som skal gjøres av hjemmelsforhold, naturtilstand, sårbarhet og skjønnsmessige forhold fremgår generelt av Miljødirektoratets "Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter".

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med ny regional plan for villreinen i Rondane og Sør-Innkletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8). Sårbarhetsrapport for fugl (rapport 30, 2014) viser at det er lokaliteter for sårbare og trua fugler i Vulufjell-området. Vulufjell er et sentralt område for villrein.

Verneverdiene i Rondane nasjonalpark er i stor grad knyttet til naturverdier og bruk av drone kan virke negativt på fauna i sårbare perioder som kalving og hekking. Rovfugl og villrein er særlig utsatt. Droner som nærmer seg fugler ovenfra vil kunne minne om et predatorangrep og skape flukt – og stressreaksjoner. I tillegg kan støy fra drone være til ulempe for folk som utøver friluftsliv i området. I vintersesongen er det tilrettelagt med stikka og delvis preparerte

skiløyper i ytterkant mot nasjonalparkgrensen og ikke i de sentrale delene i Vulufjell. Det antas at bruk av drone til minimumstelling som omsøkt i liten grad vil påvirke friluftslivet

Formålet med søknaden om bruk av drone er knyttet opp til minimumstelling. Ivaretagelse av trekkveier, kalvings- og beiteområder for villrein er et viktig formål med vern av Rondane nasjonalpark og blir særskilt tatt hensyn til ved forvaltningen av området. God kunnskap om utvikling av villreinbestanen er viktig for å vite om målene i bestandsforvaltningen blir nådd. En god bestandsforvaltning henger nøye sammen med ivaretagelse av villreinens areal i Rondane nasjonalpark og nærliggende verneområder.

Bruk av drone i villreinregistrering er relativt nytt, men det er høstet erfaringer blant annet fra Rondane sør. I bladet «Villreinen» er det i 2019 publisert en artikkel om bruk av drone som alternativ til bruk av fly og helikopter. Bruk av drone til minimumstelling ble testet ut av fjelloppsynet i Ringeby og Sollia i Rondane sør i 2016. Dronene (to ulike typer) ble testet på en fostringsflokk på over 1000 dyr og en bukkeflokk på 20-30 dyr. Dett ble gjort ved at personell tok seg inn med snøskuter 4-500 meter fra flokkene før dronene ble flydd opp til tillatt høyde på 120 meter over bakken, og inn over flokkene. Reinen la merke til begge dronene og noen dyr reiste seg og trakk sammen, men det ble ikke registrert noen fluktreaksjon. Erfaringene var såpass gode at villreinutvalget investerte i utstyr og har de siste 3 vintrene benyttet drone som erstatning for småfly under minimumstelling. Det understrekes at dette har vært på arealer utenfor Rondane nasjonalpark. Artikkelen konkluderer med at bruk av drone til villreintelling ikke ser ut til å uro dyrene i nevneverdig grad. Videoopptak fra tellinger i Rondane sør skal sammenfattes som vurderingsgrunnlag med tanke på dispensasjoner til bruk av drone for viltregistreringer og i verneområder heter det i artikkelen.

Nasjonalparkforvalter vurderer at kunnskapene om området og konsekvensene av tiltaket/aktivitetene er tilstrekkelig (§ 8). Føre-var- prinsippet (§ 9) blir derfor ikke tatt i bruk. Det er opparbeidet en viss kunnskap om bruk av drone til omsøkt formål, samtidig er det fremdeles lite erfaringsbasert kunnskap om bruk av drone til viltregistreringer. Reinheimen og Breheimen villreinutvalg har fått dispensasjon fra Breheimen nasjonalparkstyre til å bruke drone til kalvetellinger og strukturtellinger i Breheimen nasjonalpark som et prøveprosjekt i perioden 2019-2021. Sammen med dette prosjektet vil omsøkt bruk av drone i Rondane nord sammen med erfaringer som gjøres i Rondane sør, gi ytterligere kunnskap om metoden og potensielt forbedring av kunnskapen og forvaltningen av villreinbestandene. Registreringsarbeidet er viktig for forvaltning av villreinbestanden og således også for vernformålet og verneverdiene i Rondane nasjonalpark og tiliggende verneområder.

Aktiviteten må gjennomføres på en skånsom måte for å redusere eventuell påvirkning av villreinen og det skal tas særlig hensyn til områder der det er kjente hekkeområder for fugl som kan være i etableringsfasen i februar- mars.

Ved vurdering av samlet belastning (nml § 10) må alle verneområdene i Rondane ses i sammenheng. Når det gjelder omsøkt aktivitet er bruk av drone avgrenset i tid og formålet er å dokumentere villreinbestanden. I tillegg skriver søker at drone kun skal brukes i de tilfeller villreinen er registrert fra bakken og kun som en back-up. Den samla belastningen vurderes å være akseptabel og en kan ikke se at verneverdiene blir påvirket nevneverdig eller at aktiviteten strider mot vernformålet. Det er vurdert at tiltaket vil ikke vil skape uheldig presedens da Rondane nord sammen med Rondane sør har ansvar for bestandsregistreringer og bestandsforvaltninga av villrein i villreinområdet.

Det vurderes at aktiviteten ikke vil medføre miljøforringelse, men tiltakshaver plikter å iverksette de tiltak som er nødvendig for å sikre at naturmangfoldet ikke blir skadelidende. Når det gjelder miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder vurderes det at bruk av drone i dette tilfellet er en rasjonell metode som kan gi mindre uro for villrein enn for eksempel et helikopter eller småfly (§§ 11-12).

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Vulufjell fjellstyre	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Villreinnemda for Rondane og Sølknkletten			
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMM ER
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRA
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Statens naturoppsyn Rondane			